

У ПОВЕРЕЊУ

Радмила
ГРБОВИЋ

Пишите нам! Решење за многе ваше здравствене и психичке тегобе одсад можете наћи на овим странама.

ИНСТИТУТ ЗА ТРАНСФУЗИЈУ СРБИЈЕ

У СЛУЖБИ ЖИВОТА

За шездесет дугих година постојања ова колевка трансфузиолошке делатности код нас оправдала је своје трајање. У тесној повезаности са даваоцима крви, спасла је многе животе, а то чини и данас

Институт је основан ратне 1944. године. То је учинило да постане и прва трансфузиолошка установа на подручју некадашње СФРЈ. Течајеви из ове области за медицинске техничаре почели су 1948, а специјализација за лекаре 1960, записано је у историји куће. Ту је поникао и комплетан трансфузиолошки кадар за целу Србију и створена национална мрежа трансфузиолошких центара.

-Наш рад је заснован на принципима једнакости давалаца и прималаца крви, добровољном, неплаћеном, и анонимном доваљаштву и тако ће остати -подсећа др Снежана Драшковић, директор Института.

-Основни задатак нам је прикупљање, обрада и тестирање крви добровољних давалаца, уз поштовање светских стандарда квалитета и безбедности, како би се адекватно збринули пацијенти у београдским здравственим установама.

Институт, сазнајемо, има нешто више од петсто запослених (медицинског и немеди-

Хуманост на делу

Део производа из широке палете

У ПОВЕРЕЊУ

цинског особља), од којих, такође, сви који су здрави, редовно дају крв и тиме, поред професионалног, дају и лични, хумани допринос раду своје установе.

Више од давалаштва

Поред основне делатности - прикупљања крви, овде се ради много шта што широјој јавности и није довољно познато. У Институту постоји неколико референтних лабораторија и центара са богатим списком активности. Тако се у Националном центру за фракционисање плазме годишње обради читавих дванаест тона хумане плазме и производи низ важних препарата: хумани албумин, имуноглобулин за интрамускуларну и интравенску употребу, специфични имуноглобулини (против беснила, тетануса цитомегаловируса и анти-Д имуноглобулин). Постоји и Центар за типизацију ткива где се води листа чекања пацијената за кадаверичну трансплантацију бубрега и обављају анализе на основу којих се процењује полударност даваоца и примаоца за све потребе трансплантације ткива и органа, констатује удруженост ХЛА и одређених болести, а овде се вештачи и спорно родитељство, сазнајемо од наше саговорнице.

Од изузетне важности је Центар за хемофилију који се бави дијагностиком и пренаталном дијагностиком урођених коагулопатија од којих је најзначајнија хемофилија. Имамо и национални регистар свих оболелих од хемофилије. Болесници се прате и редовно им се контролише ниво фактора коагулације, инхибитора и присуства трансмисивних болести. Центар учествује и у планирању набавке препарата који се користе у лечењу од хемофилије у складу са потребама болесника - каже др Драшковић.

У Центру за референтне имунохематолошке анализе решавају се најкомпикованији трансфузиолошки случајеви из области имунохематологије, а обавља се и идентификација антиеритроцитних антитела за територију читаве Србије, као и пренатална заштита трудница (Рх Д имунопревенција).

Строга контрола

У оквиру Института постоје и биохемијска и микробиолошка лабораторија које се баве високоспецијализованом дијагностиком из свог домена. Лабораторија за имунохемијске анализе бави се имунолошким испитивањем ради утврђивања дефицита имунитета што је од немерљивог значаја, али и специфичном

дијагностиком код појединих малигних процеса и алергијских болести.

Имамо и одељење ургентне трансфузиологије, службу која дежура 24 сата свих 365 дана у години, и њен основни задатак је да адекватно и правремено снабдева препаратима од крви све здравствене установе у Београду - каже др Драшковић.

Центар за образовање и научноистраживачки рад представља изузетно важну делатност Института. Сваке године овде се обавља практична и теоријска настава за лекаре на специјализацији из трансфузиологије из читаве Србије, као и обука за лабораторијске техничаре у оквиру Петог степена двосеместралне наставе. Институт издаје и часопис "Билтен за трансфузиологију", једини стручни из ове области, који излази већ пола века.

Наравно, да овако многобројне делатности у једној здравственој установи захтевају и врло одговоран рад службе за контролу квалитета целокупног рада у Институту. Нарочито лабораторијске процедуре као и сви готови производи од крви подвргавају се редовној контроли квалитета. Када се говори управо о контроли квалитета, веома је важно казати да је у току реализација пројекта реформе националне службе за трансфузију крви коју сprovоди Европска агенција за реконструкцију и Министарство здравља Србије, уз активно учешће Института за трансфузију крви Србије и колега из већег броја других центара за трансфузију широм Републике.

Захваљујући имплементацији овог пројекта, Институт је започео увођење система квалитета кроз обезбеђење и контролу квалитета у складу са стандардима добре произвођачке праксе, а према препорукама Савета Европе. Нова опрема, вредна нешто више од милион евра, коју смо добили од Европске агенције за реконструкцију, омогућава потпуну аутоматизацију тестирања и процесирања кр-

ви и максимално смањује могућност људске грешке - објашњава наша саговорница.

Савест на испиту

Ипак, рад ове велике установе могућ је захваљујући, пре свега, обичним људима, грађанима Београда и Србије. Управо од њих почиње све и благодарећи њима траје. Не заборавимо да је основна улога Института да, у континуираној сарадњи са добровољним даваоцима крви, обезбеди довољне количине сигурне и адекватно припремљене крви неопходне за лечење болесника у свим београдским здравственим установама. Будући да је најважнији континуитет у снабдевању крвљу, овде се већ неко време припрема јединствен регистар редовних, вишеструких давалаца чија је крв уједно и најбезбеднија, јер се ретестира у редовним интервалима, приликом сваког давања крви. Због тога докторка Драшковић каже:

"Позивамо све здраве људе да размисле о давању крви рачунајући на њихову грађанску свест и савест, осећање друштвене солидарности и, у крајњем случају, патриотизма. Колико је све то важно најбоље казују бројке. Према најновијим подацима за прошлу годину у Србији је забележено 3,1 давање на 100 становника, а у Београду је тај проценат 3,5. Да би се омогућило несметано, редовно и адекватно збрињавање болесника неопходним компонентама крви, потребно је остварити четири давања на сто становника. Осамдесетих година, када је национални доходак био знатно већи од садашњег, тај број је био 2,8 давања на сто становника, што говори у прилог подизању нивоа свести, здравствене културе и просвећености нашег становништва. Зато је наш задатак да радимо и на промовисању добровољног неплаћеног давалаштва крви и мотивисању становништва да се укључи у овај хумани процес од националног интереса.

Порука грађанима је да давалаштвом и они много добијају јер поред тога што учествују у реализацији општег националног интереса, чине и себи добро. Свом здрављу пре свега. Како? Давањем крви контролишу своје здравље, имају редовне систематске прегледе, контролу крвне слике и тестирање крви на болести које се могу пренети путем крви. Резју, имају могућност да на једном месту и врло квалитетно обаве много шта што иначе често одлажу у бескрај: некад због недостатка времена и презаузетости, каткад из чисте лењости, а понекад и страха. Коначно, добровољно давање крви је и најбољи начин да на делу покажемо хуманост и солидарност за шта се увек вербално залажемо. Стара добра адреса за добре људе и даље је Улица Светог Саве број 39, а телефон Института 2442-651.

Бројке за поштовање

Институт годишње прикупи око 65.000 јединица крви, обави око 75.000 систематских прегледа давалаца и 75.000 анализа крвне слике (Хб), 65.000 венеуункција, 300.000 ЕЛИСА тестова на трансфузијски преносиве болести. Припреми и око 200.000 компоненти крви, обави око 1.000.000 различитих лабораторијских анализа, припреми 700 литара тест серума, две тоне радних раствора и фракционисне 12 тона људске плазме.